

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/5/2017
Identifikačné číslo spisu:	1215216069
Dátum vydania rozhodnutia:	25.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1215216069.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne ETP Management budov, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 30, IČO: 35 970 707, zastúpenej splnomocnenkyňou MALICH advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Dunajská 25, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Pavol Malich, proti žalovanej Ing. X. J., bývajúcej v J., X. X, o zaplatenie 83,93 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 51C/304/2015, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2016 sp. zn. 3Co/277/2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2016 sp. zn. 3Co/277/2016 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo 6. mája 2016 č. k. 51C/304/2015-51 ako aj uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 9. decembra 2016 č. k. 51C/304/2015-89 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) označeným uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) zo 6. mája 2016 č. k. 51C/304/2015-51, ktorým bolo zastavené konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania v sume 16,50 eur. Potvrdenie uznesenia prvoinštančného súdu odôvodnil jeho vecnou správnosťou. V súvislosti s tým, že súdny poplatok bol žalobkyňou zaplatený 9. augusta 2016, uviedol, že nebol dôvod na zrušenie uznesenia o zastavení konania v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), pretože súdny poplatok nebol zaplatený do konca lehoty na podanie odvolania, ktorá uplynula 3. júna 2016.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu ako i uznesenie prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť a zároveň dôvodnosť podaného dovolania odôvodnila ustanovením § 420 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „C. s. p.“), a to konkrétne vadou uvedenou pod písm. f) tohto ustanovenia, t. j. tým, že nesprávnym procesným postupom súdu jej bolo znemožnené uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v takej

miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vyčítala odvolaciemu súdu, že nerešpektoval stav, ktorý tu bol v čase jeho rozhodovania, a teda že neprihliadol na skutočnosť, že si svoju poplatkovú povinnosť v tomto čase už splnila.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) skúmajúc najprv splnenie podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 C. s. p., potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných vád uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

4. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

5. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

7. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že v priebehu odvolacieho konania o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, a to ešte pred rozhodnutím o tomto odvolaní, žalobkyňa súdny poplatok zaplatila, a že odvolaciemu súdu bola v čase jeho rozhodovania táto skutočnosť aj známa.

8. Keďže v dôsledku včas podaného odvolania uznesenie prvoinštančného súdu o zastavení konania nenadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania), a teda poplatková povinnosť žalobkyne nezanikla (§ 5 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch), a keďže žalobkyňa do rozhodnutia odvolacieho súdu svoju poplatkovú povinnosť splnila a odvolací súd bol povinný rozhodovať podľa stavu v čase rozhodovania (§ 217 ods. 1 v spojení s § 234 ods. 2 C. s. p.), mal odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (por. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. augusta 2001 sp. zn. 2 Cdo 6/2001, R 4/2003, a tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. októbra 2008 sp. zn. III. ÚS 203/08).

9. Tým že odvolací súd, nerešpektujúc vyššie uvedené ustanovenia, nesprávne rozhodol o potvrdení prvoinštančného uznesenia o zastavení konania, bolo žalobkyňi znemožnené uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že tým bolo zároveň porušené jej právo na spravodlivý proces. Zastavením konania, hoci na to neboli zákonné dôvody, došlo k porušeniu ústavného zákazu denegatio iustitiae, ktorý je implicitne obsahom práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 až 50 Ústavy Slovenskej republiky. Nezákonné zastavenie konania totiž vo svojich dôsledkoch znamená neprípustné odopretie súdnej ochrany uplatnenému subjektívnemu právu. Dovolací súd preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Pretože nápravu vzniknutého procesného stavu nebolo možné

dosiahnuť len zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil prvoinstančnému súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 2 C. s. p.). Zároveň zrušil aj súvisiace uznesenie súdu prvej inštancie o trovách konania (§ 439 písm. a/ C. s. p.).

10. Dovolací súd považuje za potrebné dodať, že princípu rozumnosti v práve (princípu „zdravého rozumu“) chrániaceho hodnotu racionality, vyvoditeľného z idey právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a tiež princípu efektivity vyplývajúceho z Čl. 17 C. s. p., nezodpovedá taká interpretácia a aplikácia ustanovenia § 262 ods. 1 a 2 C. s. p., výsledkom ktorej je rozhodnutie súdu obsahujúce výrok, že strana sporu má nárok na náhradu trov konania, hoci je v čase rozhodovania súdu zrejmé, že jej zjavne žiadne trovy nevznikli a už ani vzniknúť nemôžu, a tiež následné rozhodnutie súdu obsahujúce výrok, že strana sporu je povinná zaplatiť druhej strane náhradu trov konania vo výške 0,00 Eur. Takéto výroky sú za danej situácie rozporné a nerešpektujúce zásadu, podľa ktorej z nemožného právo (nárok, záväzok) nevznikne, resp. že k nemožnému sa neprihliada (*impossibilia nulla obligatio est* - nemožné nezakladá záväzok - D 50, 17 185 - Celsus). Odporujú zároveň všeobecnému poznaniu, že „z ničoho nič nevznikne“ (Lukretius). Navyše rozhodnutie súdu ukladajúce povinnosť plniť, ktoré je v skutočnosti rozhodnutím o uložení povinnosti neplniť (resp. rozhodnutie ukladajúce povinnosť plnenia a zároveň neplnenia), oslabuje autoritu súdov a dôveryhodnosť výkonu súdnictva.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.